

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus, hankeavustus 2022 - Hankekortti

Hankekortin tiedot julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Turvalliset ja esteettömät reitit Vantaan ikäihmisille (TERVI)

Vastuutaho, yhteyshenkilö	Vantaan kaupunki, Joonas Stenroth, puh. 050 302 9278, joonas.stenroth@vantaa.fi	
Osallistujat	Vantaan kaupunki	
Aikataulu	01/2023	10/2023
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohde-ryhmä	<p>Hankkeessa kehitetään Vantaan kaupungin julkisen kaupunkiympäristön (kadut ja puistot) kävely-ympäristöjen turvallisuutta, tähän nähdään kuuluvan keskeisesti myös esteettömän ympäristön kehittäminen. Hanke toteuttaa Vantaan kävelyn edistämishjelman kävely-ympäristöjen laatu-tavoitteita, joissa reittien käytettävyyden keskeisenä lähtökohtana ovat niiden turvallisuus ja esteettömyys julkisen kaupunkitilan kävelyreitillä. Hankkeessa kehitetään turvallisen kaupunkiympäristön suunnittelun toimintamalleja sekä lisätään eri osapuolten ymmärrystä kaikkia palvelevista kävelyn olosuhteista ja eri liikkujaryhmien toiveista ja tarpeista. Keskeisenä lähtökohtana on käyttäjänäkökulman huomiointi, joka näkyy kohderyhmien vahvassa osallistamisessa.</p> <p>Hanke sisältää neljä osavaihetta, jotka etenevät pääosin peräkkäisinä tehtävinä:</p> <p>Osa 1: Tilannekuva (tammi-helmikuu) Muodostetaan tilannekuva nykytilanteesta, selvitetään hankkeen kohderyhmän toiveet ja tarpeet sekä määritetään mitä turvalliset ja esteettömät reitit tarkoittavat.</p> <p>Osa 2: Esteettömät reitit (maalis-huhtikuu) Tunnistetaan iäkkäiden tyypillisemmin käyttämät palvelut ja reitit ja määritetään kaupunginlaajuisesti katu- ja puistoalueiden erikoistason esteettömät reitit ja alueet. Osallistetaan määrittelyyn hankkeen kohderyhmien edustajia ja kaupungin asiantuntijoita.</p> <p>Osa 3: Reittien turvallisuus ja esteettömyystarkastelut (touko-kesäkuu) Pilotoidaan turvallisten ja esteettömien reittien nykytilainventoinnin menetelmää valikoiduilla reiteillä. Lisäksi toteutetaan kokemuskävelyitä hankkeen kohderyhmien edustajien kanssa.</p> <p>Osa 4: Kehittämisratkaisut ja raportointi (elo-syyskuu) Tunnistetaan turvallisten ja esteettömien kävelyreittien kehittämisen toimintamallit suunnittelun eri prosesseissa ja kohderyhmien osallistamisessa. Viimeistellään raportointiaineisto.</p> <p>Hankkeen kohderyhmiä ovat ikäihmiset sekä liikkumis- ja toimimisesteiset henkilöt.</p>	

Ennakoitu tulos	Hanke tarjoaa ohjeita, käytäntöjä ja menetelmiä iäkkäiden turvallisen ja esteettömän liikkumisen edistämiseksi. Hankkeen osavaiheiden tuloksena syntyy kuvaukset mm. iäkkäiden käyttämien reittien tunnistamisesta ja esteettömyyden erikoistason reittien määrittelyperiaatteista sekä kaupunkiympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden kehittämisen toimintamalleista ja menetelmistä. Näiden raportointiaineistojen nähdään palvelevan jatkossa monipuolisesti myös muiden kuntien turvallisten ja esteettömien kävely-ympäristöjen kehittämistä.
Lisätietoja hankkeesta	Lisätietoja hankkeesta voi kysellä hankkeeseen nimetyltä yhteyshenkilöltä, ensisijaisesti sähköpostin välityksellä.

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	<p>Hanke eteni suunnitelman mukaisesti ja hyvässä vuorovaikutuksessa kohderyhmien kanssa. Hankkeen osavaiheiden keskeisinä tuloksina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • muodostettiin tilannekuva ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisesteisten tarpeiden huomioimisen nykytilanteesta Vantaan kaupunkiympäristön suunnittelussa, • laadittiin esteettömyyden erikoistason määrittelyperiaatteet ja tavoiteverkko, • pilotoitiin inventointimenetelmää, jolla kartoitetaan jalankulureittien esteettömyyden ja turvallisuuden puutteita sekä • tunnistettiin kehittämiskäsitteitä, jotka sisältävät sekä kaupunkisuunnittelun toimintamallien ja suunnitteluohjeiden kehittämistoimia että kirjauksia jalankulun infrastruktuurin parantamiseen. <p>Hankkeen päätyttyä keskeisenä toimenpiteenä on esteettömyyden erikoistason tavoiteverkkoon määritettyjen reittien toteuttaminen. Lisäksi työ jatkuu mm. tavoiteverkon ylläpidolla, tavoiteverkon mukaisten reittien inventoinneilla sekä hankkeessa määritettyjen kehittämiskäsitteiden edistämällä.</p> <p>Loppuraportti löytyy Vantaan kaupungin nettisivuilta: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/liikennetieto</p>
Miten tavoitteet toteutuivat?	<p>Hankkeelle asetetut tavoitteet toteutuivat hyvin. Hankkeessa tunnistettiin ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisrajoitteisten henkilöiden toiveita ja tarpeita jalankuluympäristöjen laatuolosuhteista ja osallistamisen toimintamalleista. Näiden tunnistamiseksi hankkeen aikana järjestettiin erilaisia vuorovaikutustilaisuuksia. Tulosten kartoittamisen lisäksi vuorovaikutustilaisuuksien toteutuksesta saatiin arvokasta kokemusta siitä, kuinka erilaiset vuorovaikutusmenetelmät ja viestintäkanavat toimivat hankkeen kohderyhmien osallistamisessa.</p> <p>Jalankuluympäristöjen laatuolosuhteiden, turvallisuuden ja esteettömyyden kehittämisen tueksi työssä laadittiin esteettömyyden erikoistason määrittelyperiaatteet ja tavoiteverkko. Nykyisten jalankuluympäristöjen laatuolosuhteiden kehittämiseksi hankkeessa pilotoitiin inventointimenetelmää, jolla</p>

	<p>kartoitetaan jalankulkureittien esteettömyyden ja turvallisuuden puutteita. Inventointeja toteutettiin hankkeen aikana sekä konsultin että kaupungin toimesta.</p> <p>Nykytilan havaintojen ja järjestettyjen vuorovaikutustilaisuuksien pohjalta hankkeessa tunnistettiin kehittämiskäsitteitä, joita toteuttamalla kaupunki mahdollistaa, että ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisrajoitteisten henkilöiden tarpeet ja edellytykset tulevat paremmin otetuksi huomioon kaupunkiympäristössä ja heitä osallistetaan aiempaa enemmän.</p>
<p>Arvio hankkeen vaikutuksista liikenneturvallisuudelle</p>	<p>Hankkeessa tunnistettiin ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisrajoitteisten henkilöiden tyypillisemmin käyttämät palvelut ja reitit sekä laadittiin kehittämiskäsitteitä, jotta turvallisuuden ja esteettömyyden parantamistoimia voidaan resursoida käyttäjien kannalta keskeisille alueille, reiteille ja kohteisiin.</p> <p>Lisäksi hankkeessa pilotoitiin inventointimenetelmää, jota tuloksineen voidaan hyödyntää jalankulkuväylien turvallisuuden ja esteettömyyden parantamistoimenpiteiden tunnistamisessa vielä tarkemmin.</p>
<p>Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?</p>	<p>Hankkeessa toteutettiin erilaisia kasvokkain tapahtuvia vuorovaikutusmenetelmiä. Kasvokkain tapahtuvat pienryhmävuoropuhelun keinot, kuten työpajat ja vuorovaikutteiset kokemuskierrokset, joissa asukkaat ja sidosryhmät pääsevät vaikuttamaan jalankulkuympäristöjen suunnitteluun, koettiin toimiviksi menetelmiksi ja niitä myös kohderyhmäläiset toivoivat. Vaikka menetelmät koettiin toimiviksi ja niitä toivottiin, jouduttiin muutama suunniteltu vuorovaikutteinen kokemuskierros perumaan vähäisen ilmoittautumismäärän takia. Vuorovaikutteisten tilaisuuksien järjestämisessä tulee jatkossa huomioida paremmin mm. aika-tila sekä mahdolliset loma-ajat. Myös monipuoliseen ja -kanavaisen viestintään on syytä panostaa vahvemmin. Ikäihmisiä palvelee päiväsaikeaan järjestettävät tapahtumat, kun taas liikkumis- ja toimimisrajoitteiset henkilöt tavoittaa paremmin toimistoaikojen ulkopuolella. Tilaisuuksia tulee markkinoida kohderyhmiä kiinnostavasti ja viestiä monikanavaisesti.</p> <p>Pilotoitu inventointilomake mahdollistaa jalankulkuväylien järjestelmällisen esteettömyyden ja turvallisuuden tarkastelun. Laadittu lomake inventointituloksineen on apuna jalankulkuväylien parantamistoimenpiteiden tunnistamisessa.</p>